

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਕੇ. ਐਸ. ਟਿਵਿਆਣਾ, ਜੇ.

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ,-ਜਵਾਬਦਾਰ

1979 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਨੰ. 358।

30 ਨਵੰਬਰ 1981

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ (1974 ਦਾ II)— ਧਾਰਾ 451— ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ— ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਪੂਰਾ— ਅਜਿਹਾ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ— ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਧੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਸਾਰਾ ਮੁੱਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਉਪ-ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ 'ਤੇ। ਜਦੋਂ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 451 ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅਣਜਾਣਤਾ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ

ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ **ਇੰਨੀ** ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੇਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 451 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 7 ਅਤੇ 10)

1. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਸੀ.ਆਰ. 4 ਮਈ, 1981 ਨੂੰ 1979 ਦਾ ਰੈਵ. 491 ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
2. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਯੂ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1974 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 321.
3. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 1980 ਕਰੋੜ LT 114.

ਓਵਰਰੂਲਡ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਸੀਆਰਐਲ, ਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ , ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ. ਚੱਠਾ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਜੁਲੰਦੂਰ, ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ, 1979 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ,

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ.ਐਸ.

ਡੀਐਨ ਰਾਮਪਾਲ, ਰਾਜ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾ, ਸੀ.ਜੇ

1. ਕੀ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਾਰਥਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

2. 6 ਮਈ, 1977 ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੂੰ ਗਸ਼ਤ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗੰਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿਖੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਲਾਹਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਡਰੰਮ ਧਰਤੀ ਹੇਠ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ

ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਰਿਕਵਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਡਰੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 150 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਲਾਹਣ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ

Balraj Singh v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਡਿਸਟਿਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਪਾਇਆ, - ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਈ. ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ, - ਵਿਆਪਕ ਮੀਮੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਬੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਗਾ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ।

3. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਬੂਤ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੇ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਗੰਜਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਮਲਕੀਅਤ ਰਾਮ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਿਮ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61 (i) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 1,000

4. ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਣਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਢਿੱਕੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕੱਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ *ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ*, (1) ਅਤੇ *ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ*

(1) 1974 ਚ. LR 321. ~

(2)। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਾ *ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ* (3) ਵਿੱਚ ਤੇਵਤੀਆ ਜੇ. ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

6. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ (ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ) ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਠਹਿਰਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। . ਨਟ-ਸ਼ੇਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ 'ਕੋਈ ਉਤਪਾਦਨ (ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ) ਕੋਈ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ* ਸੀ।

7. ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਮੂਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸਾਡੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸਿੱਧੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ PW 1 HC ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ PW 2 ਦੇ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PA ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ PW ਆਦਿ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। , ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਤਸੱਦਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਧੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਸਾਰਾ ਮੁੱਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ. ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ 'ਤੇ।

8. ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 451 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(2) 1980 ਕਰੇਡ ਐਲਟੀ 114।'

(3) ਸੀ.ਆਰ. ਆਰ. 491 ਆਫ 1979 ਨੋ 4 ਮਈ, 1981 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਵਿਧੀ ਆਪਣੇ ਆਪ. ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਐਸ. 451. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਉਚਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇ ਸੰਪੱਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੜਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਮੁਨਾਸਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ : ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 'ਸੰਪੱਤੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ -

- (a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ;
- (b) ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

9. ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਕੇਸ ਸੰਪੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਸੰਪੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਜੁਰਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਫਰਕ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਜੋ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੁਰਮ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਆਦਿ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 451 ਉਪਰੋਕਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 451 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 451 ਦਾ ਘੇਰਾ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੜਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੱਕ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਬਣਾਉ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ। ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ

ਅੰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ.

10. ਜਦੋਂ ਕੋਡ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 451 ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਅਣਜਾਣਤਾ ਜਾਂ ਭੁਲੇਖਾ ਹੀ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਇੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 451 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ, ਲੋਹਾਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 40 ਤੋਂ 50 ਡਰੰਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਡਰੰਮਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿੱਲਮੱਠ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਪੱਤੀ ਇਸ ਦੇ ਪੁੰਜ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁੱਕੀ, ਆਦਿ ਦੇ ਪੂਰੇ ਟਰੱਕ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨਾਜ ਜਾਂ ਸੀਮਿੰਟ ਦੇ ਲੋਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਜਾਂ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਸੀਮਿੰਟ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਅਨਾਜ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਦਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ।

11. ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ-ਪੱਧਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ, ਲਾਹਨ (ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ) ਭਾਫ਼ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ? ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀਵਤੀਆ ਜੇ. ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ: -

Balraj Singh v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

“ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਟਿਲ ਦੇ ਉਪਕਰਣ ਅਤੇ ਡਿਸਟਿਲ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਹਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਹਨ ਵਾਲਾ ਘੜਾ ਜਾਂ ਸੰਦੂਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਘੜੇ ਜਾਂ ਲਾਹਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਸਬੂਤ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਹਰ ਰਾਏ ਸਬੂਤ ਕਿ ਇਹ ਲਾਹਨ ਸੀ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12. ਮੈਂ ਤਰਕ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਵਵਿਆਪਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਰਿਕਵਰੀ ਇਕੱਲੇ ਲਾਹਨ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤਰਕ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ *ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਪਾਸਿੰਗ ਨਿਰੀਖਣ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

13. *ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਟੀਮ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ (ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੋਸ਼ੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ* ਸੀਟੇਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੱਦ ਦੇ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੁਣਾ ਨੁਕਸ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਜੇਕਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਵਜੋਂ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਹਨ ਦਾ ਭਾਫ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਜਾਂ ਡਰੰਮ ਉੱਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏਗਾ। ਮੈਂ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਖੇਪ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਖੋਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬੂਠੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਸਿੰਗ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਹਨ ਦਾ ਸਿਰਫ ਭਾਫੀਕਰਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਗਰਮੀਆਂ ਲੰਘੀਆਂ ਸਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

15. ਮੈਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੈਂ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਬਰ

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ 'ਤੇ ਮੋੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਸਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ * ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਸਾਰਥਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਮੂਰਤ ਜਾਂ ਪੂਰਨ ਨਿਯਮ ਜੋ "ਕੋਈ ਕੇਸ ਸੰਪੱਤੀ, ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ" ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੀਂਹ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਬੇਕਸੂਰ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰ

Balraj Singh v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲੇਗਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

16. ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਉਤਪਾਦਨ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਕੱਲੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ, ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੇਟੀਟਲੋਨਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ।—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ